

Marija Medved

Marija in Karli sta se spoznala kot srednješolca. Doma nad Marijino zvezo s Karljem, izredno zavednim Slovencem, ki je imel nenehne težave z oblastjo, niso bili najbolj navdušeni. Na začetku sta bila le dobra prijatelja. Prava iskra je preskočila pozneje, v skupni bolečini ob samomoru prijatelja Petra.

Marijina družina je bila ena redkih v Šoštanju, ki je imela pisalni stroj. Mičica, kot jo je ljubkovalno klical Karli, je pretipkavala njegove pesmi. Pošiljal jih je v različne revije in poklanjal prijateljem. Ko je šel v solo v Maribor, so začela prihajati njegova pisma. Iz njih je moč razbrati vročo ljubezen, ki jo je čutil do svojega dekleta, ter bedo tistega časa. Januarja 1941 so Karlja poslali v Medjurečje v Srbiji. Tudi od tam se ji je pogosto oglasil. Po devetnajstih dneh taborišča se je vrnil in nadaljeval študij na gimnaziji v Mariboru. V enem od pisem iz tega obdobja je Mičica dobila njegovo preleplo ljubezensko izjavo.

Na začetku druge svetovne vojne je Marija sodelovala v akciji šoštanjske mladine in si prislužila šest tednov zapora v celjskem Starem piskru. Ko je prišla domov, si je pripravila prtljago in odšla v izgnanstvo v Avstrijo. Pred odhodom sta se s Karljem zadnjič videla. Dal ji je ciklus pesmi in ji povedal, da se bo od sedaj naprej imenoval Kajuh. Poslovila sta se, ne da bi slutila, da se ne bosta nikoli več srečala.

Kajuh in Mičica, Šoštanj 1939

Děkle, děkle moje

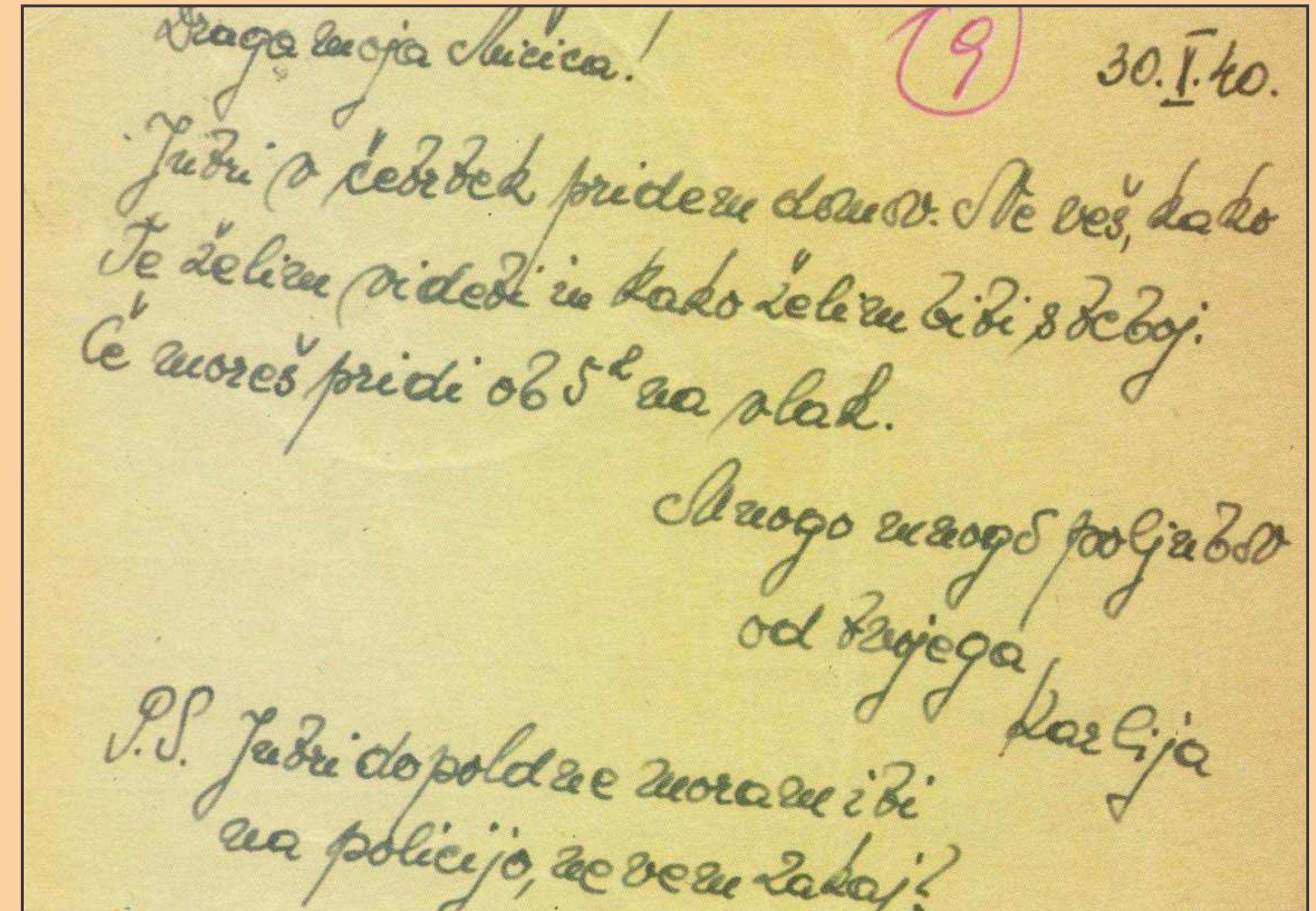
Děkle, děkle moje, božaj me z rokami,
s prsti drobnimi mi pojdi preko lic,
s prsti drobnimi mi pojdi preko lic,
in me vsaj za hip, za hip omami.

Za trenutek droben mi zakrij oči.
Hotel bi vsaj takrat nežno zaživeti,
hotel bi vsaj takrat nežno zaživeti
v tej surovosti današnjih dni.

Potlej pa me zбудi, zбудi me, da veš,
in rokó mi drobno vzemi z lica,
in rokó mi drobno vzemi z lica,
ker z rokami delava, saj veš.

»In vzemi meni sebe, umrl bom kot drevo brez sonca, kot lačni brez kruha. Telo bi še ostalo, bilo bi kot izsušeno, mrtvo drevo, toda v moji notranjosti bi se vse podrlo in nobene lučke, še tako drobne lučke, ki bi mi svetila v praznoto in temačnost naših dni, ne bi bilo več.«

Misel, ki jo je Kajuh zapisal svoji Mičici

Dopisnica iz Maribora

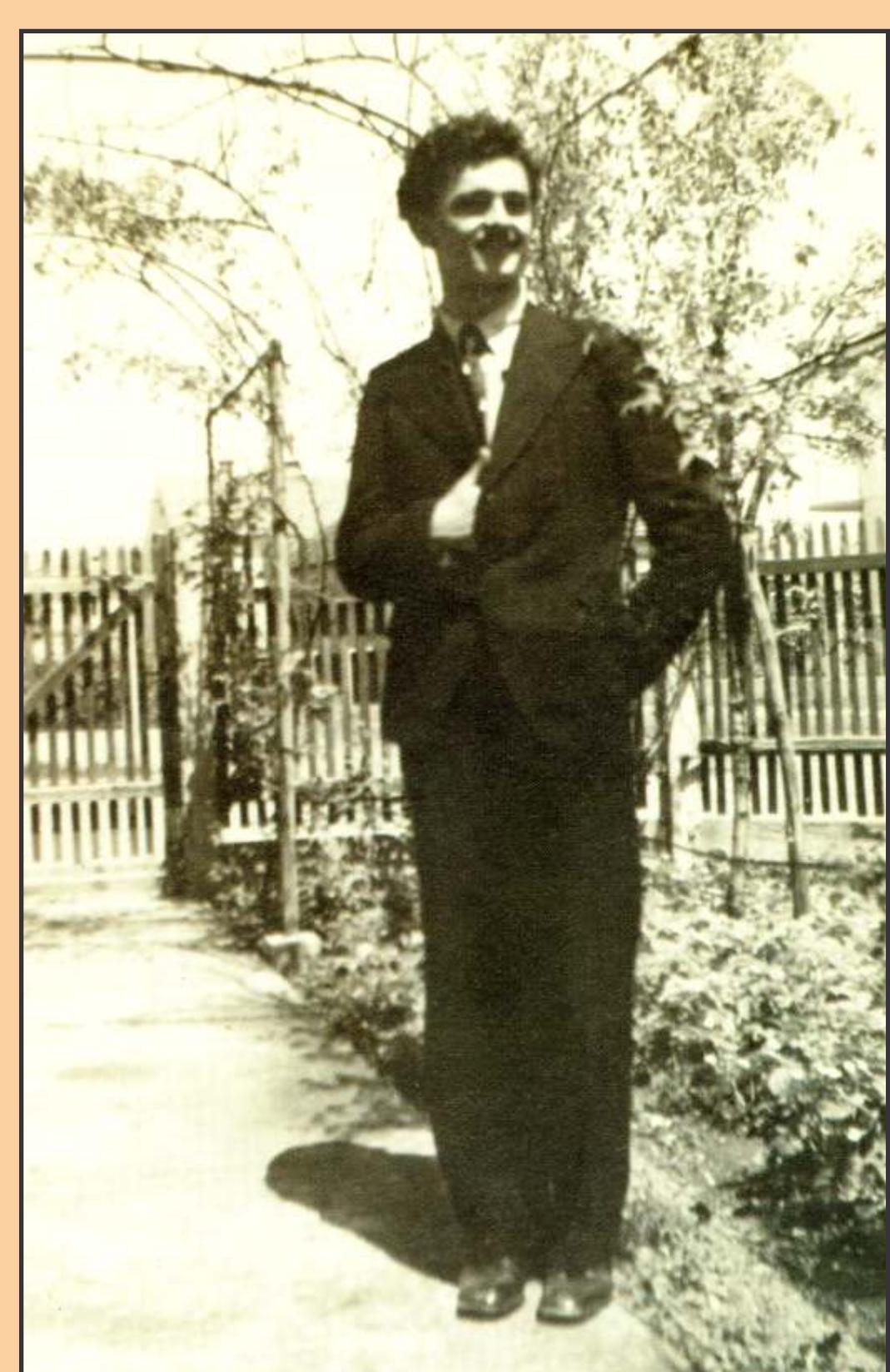
Ti in jaz

Psljaj ne doklesa nejja postopek:
Težko je, ker pa je počasno, petni prehod,
pa seba težko, ker se muči...
Odkd pesni je prial ke pesni delka:
Te žalost, nel uogni, te žalost,
... skrivost, nel skrivost;
... polica pesni, te žalost, te žalost...
Nebeska oprijetja, te žalost...
Zemljati, vel salat, vel pomlad, vel zrak...
Telo je potrebljalo,
in je se, ker se, ker se, ker se, muči...
Kaj je, kaj je, kaj je, kaj je?!

Začetek pesmi Ti in jaz

Marija in Kajuh na sprehadu po Šoštanju

Moji zdravji, bi jo žudim za spomin.

Kajuh v cvetoči pomladi leta 1940

Marija Medved, Mičica

Kajuh, Marija Medved in Vlado Weingerl

Iz pisma

Kako je tebi, draga moja,
kako živiš v teh težkih dneh,
ko vsem zamrl je nasmeħ
in mro narodi sredi boja?

So še kot včasih pota twoja,
še sije ti upor v očeh?
Še veruješ, da bo v ljudeh
prav taka misel, kot je moja?

Zdaj kmalu bo zapadel sneg.
Pri nas se ga ljudje bojijo.
Jaz mislim, da bo dober lek,

zakaj, že zdaj ljudje norijo
od lakote in kolnejo vse vprek,
čeprav še ni zapadel sneg! ...